

WE GO!

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC 2014-2020)
of the European Union

WE GO!3

REC-RDAP-GBV-AG-2020

From individual IPVs empowerment to community activation

Инструменти за анализ на мнението
на жените и дискусия върху трудовите
права

act:onaid
— REALIZZA IL CAMBIAMENTO —

ISTITUTO
PER LA
RICERCA
SOCIALE **irs**

 Center for Sustainable
Communities Development

FACE
FACILITATING ACTION FOR COMMUNITY EMPOWERMENT

ΚΥΚ
ΚΕΝΤΡΟ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΚΑΡΔΙΤΕΑΣ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. УВОД – ФОКУС ГРУПА.....	3
2. ЦЕЛ НА ФОКУС ГРУПАТА.....	4
3. СТРУКТУРА	4
4. ИЗБОР НА УЧАСТНИЦИ.....	4
5. РОЛЯТА НА МОДЕРАТРА.....	5
6. “ПРАВИЛАТА НА ИГРАТА”	6
7. ИЗЯВЛЕНИЯ И ВЪПРОСИ.....	6
8. ПОЕТАПНО ИЗПЪЛНЕНИЕ	7
9. ИНДИВИДУАЛНИ ИНТЕРВЮТА (ОНЛАЙН ИЛИ ПРИСЪСТВНИ).....	9
10. СТРУКТУРА НА ПЕРСОНАЛНО ИНТЕРВЮ.....	9
11. ПОЕТАПНО ИЗПЪЛНЕНИЕ	9
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	11
ФОРМУЛЯР ЗА ОТЧИТАНЕ НА ПРОВЕДЕНА ФОКУС ГРУПА.....	12
ФОРМУЛЯР ЗА ОТЧИТАНЕ НА ПЕРСОНАЛНО ИНТЕРВЮ.....	13

Методология за провеждане на фокус групи и Методология за провеждане на персонални интервюта

Проект WEGO!3 има за цел да увеличи капацитета на местните междуинституционални мрежи за стимулиране на социално-икономическата независимост на жените, преживели насилие, чрез изготвянето и въвеждането на трудови политики, съобразени с особеностите на пола.

За да се обхванат напълно пропуските в политиките, активностите в рамките на Работен пакет 2 са насочени към събиране и анализиране на мнението на преживелите насилие от интимния партньор и рефлексия върху получените отзиви за системните грешки при търсенето на работа, започване и задържане на работното място.

1. Увод – Фокус група

Фокус групите са групови интервюта, обикновено съсредоточени върху определена тема или включващи определена група хора. Обикновено те са малки групи, съставени и водени в открита дискусия от модератор. Групата трябва да бъде достатъчно голяма, за да генерира активна дискусия, но в същото време не толкова голяма, че някои участници да останат извън дискусията.

Основното предположение при организиране на фокус група е, че груповото взаимодействие благоприятства споделянето на знания от личен опит и размяната на информация с другите, участниците имат възможността да споделят своето мнение, но и да чуят мненията на останалите по темата. Така, че не само споделянето на знание и мнението на останалите са същността на фокус групата, но и изслушването, взаимодействието и взаимоотношенията между участниците.

Основните усилия на модератора са в насърчаване на отворена и спонтанна дискусия. Неговата цел е да генерира максимално много различни идеи и мнения отколкото се може повече участници в определеното време. Тъй като групата в по-голяма степен е насърчавана да отговаря на въпросите, диалогът сам по себе си се развива независимо. Участниците реагират на коментарите на другите и допълват диалога в по-голяма степен отколкото при персоналното интервю. Но фокус групата не е дебат. Фокус групата е организирана около набор предварително структурирани въпроси – в най-добрия случай не повече от 10 – но дискусията е оставена да тече свободно. В идеалния случай, коментарите на участниците би трябвало да стимулират и влияят върху мнението и споделянето от страна на останалите.

- » Фокусът е ГРУПАТА и взаимодействието между участниците.
- » Събраните данни не само имат съдържание, но отчитат характеристиките на взаимоотношенията, които обменя допуска.
- » Дискусията протича в посоки, които са избрани самостоятелно от групата и/или модератора.
- » Излизат аспекти, които групата възприема като приоритетни.
- » Усилията в групата са насочени към анализиране на очакванията на участниците към темата без налагане от страна на модератора.

2. Цел на фокус групата

Да събере мненията и идеите на преживелите насилие от интимния партньор за двигателите и бариерите за тяхното социално – икономическо овластяване и да създаде пространство за дискусия по отношение на трудовите права на жертвите.

3. Структура

МЕТОД	Присъствен
ВРЕМЕТРАЕНЕ	От 1 час до 1,5 ч (в зависимост от броя участници) + 30 мин за „информативен модул върху трудовите права“. В зависимост от състава на групата, предварително е важно да определите времето, което ще се отдели за участието, т.е. да се избегнат часовете, отделени на услугите по полагане на грижи.
ВРЕМЕТРАЕНЕ	1 оператор, който модерира и управлява дискусията 1 оператор, който води бележки
УЧАСТНИЦИ	Минимум 3 – максимум 5
ЛОКАЦИЯ	Стая, с възможност за подредба на столове в кръг
МАТЕРИАЛИ	Дъска с листи хартия на нея / флипчарт Химикалки Формуляр за отчет на фокус група (вж Анекс 1) Присъствен лист (без изрично вписване на имената на жените, за да се защити тяхната поверителност и анонимност)

4. Избор на участници

В съответствие с целите на дейностите по работен пакет 2 и специфичните цели на фокус групата - най-вече събиране на идеи и мнения на оцелели от насилие от интимния партньор за двигателите и бариерите по отношение на социално-икономическото им овластяване, критериите за избора на участници трябва да бъдат:

- » Жени, които са сменили или са търсили работа през последните две години
- » Жени, които и в момента са на работа
- » Жени, които в момента търсят работа.

НЕ ПРЕПОРЪЧВАМЕ включването на:

- » Жени, които са в ранния етап на пътя за излизане от насилствена ситуация, тъй като в тези етапи жените основно са концентрирани и дават приоритет на други аспекти, най-вече свързани с излизането от ситуацията, вкл. въпроси свързани със сигурността и защитата
- » Жени, които са били жертви на насилие на работното място, включително злоупотреба и чрез участието си във фокус група за социално-икономическо овластяване може да

отключат негативни чувства и да компрометират пътя за изход.

Нашето предложение е екипът от кризисния център, който ще вземе участие във фокус групата, да не е водил случай на някой от участниците. Ако вътрешната организация на кризисния център не позволява това, модераторът трябва да запази неутрално отношение, към онези жени, които вече познава, както и да използва информация, за която знае от предходен контакт с участниците.

5. Ролята на модератора

По време на фокус групата ролята на модератора предполага:

- » Постоянно внимание и слушане
- » Чувствителност и интуиция
- » Управление на разговора и груповата динамика, но и внимателно минимизиране въздействието на групата
- » Управление на групата въз основа на дискусия и диалог.

Модераторът поддържа дискусията чрез:

- » Въвеждане на темите
- » Даване на думата
- » Повторно въвеждане на въпроси, които не са достатъчно добре дискутирани
- » Спазване въведените правила
- » Поддържане на дебата жив, ако влезе в застой.

Модераторът управлява груповата динамика като:

- » Потушава конфликтите
- » Ограничава влиянието на тези членове на групата, които искат да изземат ролята на лидер
- » Насърчава изразяването на позициите на представителите на малцинствата.

Възможни грешки, които да бъдат избегнати:

- » Насочващи отговори (социално приемливи с очакване за постигане на съгласие от групата)
- » Неволно насочване на отговорите
- » Неправилно управление на груповата динамика
- » Липса на фокус
- » Неправилно интерпретиране на дискусията.

6. “Правилата на играта”

Правилата на играта, които трябва да бъдат обяснени в началото на фокус групата, са:

- » Може да промените мнението си
- » Може да нямате мнение
- » Не можете да забранявате
- » Няма правилни/грешни отговори
- » Уважавайте идеите на останалите
- » Говорите на всички
- » Говорите един по един
- » Ако в групата има чужденка, модераторът говори ясно и бавно, за да позволи на участниците с друг майчин език да разберат и да участват в дискусията.

7. Изявления и въпроси

Изявления

Всички вие сте търсили работа или сте сменяли такава в миналото.

Имало е със сигурност двигатели и бариери, които както са насърчавали, така и са възпрепятствали вашия път към социално - икономическо овластяване.

Нека да поговорим за това.

Въпроси

1. Кой бяха основните елементи, които ви позволиха успешно да започнете търсенето на нова работа? Какви бяха пречките?
2. Какви елементи смятате, че са необходими, за да бъде успешен процеса по търсене на работа?
3. Кой бяха пречките, които направиха трудно или невъзможно успешното ви адаптиране на новото работно място?
4. Какви елементи според вас са необходими за успешен процес по смяна на работното място?
5. Кой бяха основните елементи, които ви позволиха да запазите своята работа? Какви бяха пречките? Заключение: Има ли нещо, което искате да добавите или пък нещо, за което не стана въпрос?

При формулирането на въпросите, ако е необходимо модераторът може да се съобрази с определени изисквания, приети на национално равнище.

Дискусия за трудовите права

АСлед приключване на сесията с въпросите, модераторът стартира за около половин час дискусия върху социалните права, като информира и повишава знанието на участниците за основни програми, политики, мерки на национално/регионално ниво за подкрепа на социално-икономическото овластяване на преживелите насилие от интимния партньор.

8. Поетапно изпълнение

1. Подготвителни стъпки

В зависимост от броя на участниците, модераторът организира дневния ред, като оставя време за „разчупване на леда“ и за дискусия по всеки един въпрос. Времето за съответния въпрос се определя в зависимост от неговата сложност. По-долу е приложен примерен график (фокус група с продължителност час и половина) включително и 30 минутна дискусия върху трудовите права.

ФОКУС ГРУПА ФАЗИ	ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ
„Разчупване на леда“	10'
Въпрос 1	15'
Въпрос 2	15'
Въпрос 3	10'
Въпрос 4	10'
Въпрос 5	15'
Заклучение	15'
Дискусия върху трудовите права	30'
Обща продължителност	120'

2. Фокус група

А. „Разчупване на леда“

При започване, модераторът обяснява:

- » От какви хора е съставена групата
- » Целите на фокус групите по принцип и в частност на тази, организирана по проект WEGO!3
- » Ролята на двамата представители на кризисния център (модератор и водещ бележки)
- » Правилата относно неприкосновеността и обработката на данни
- » Продължителността на фокус групата
- » Правилата на играта

В. Дискусия

- » Модераторът записва „твърдението“ на дъската /лист от флипчарт, така че всички участници да могат да го прочетат и илюстрира конкретните цели на тази фокус група.
- » Модераторът записва Въпрос 1 на дъската, така че всички участници да могат да го прочетат. След което започва дискусията, спазвайки „правилата на играта“. Вторият оператор води бележки във формуляра за отчет.
- » След като е приключила дискусията по първия въпрос, модераторът минава на втория, като спазва една и съща процедура за всички останали въпроси.
- » Модераторът е гъвкав по отношения поредността и структурата на въпросите. Ако е необходимо, редът на въпросите може да бъде променен. Напр. в процеса на дискусия ако някой от участниците насочи разговора към някой от другите въпроси, модераторът може да ползва този отговор и да насочи дискусията към новия въпрос.
- » Ако модераторът счете, че даден въпрос не е дискутиран в дълбочина той може да се върне към него и да зададе уточняващи въпроси. Не забравяйте, че участниците са свободни да НЕ отговарят, ако не желаят.

С. Заключителен въпрос/и

- » Модераторът обобщава всички споделени идеи, като се опитва да обедини общите такива и да открие оригиналните.
- » Модераторът пита участниците дали обзорът е изчерпателен, или дали биха искали да добавят още нещо накратко.
- » Модераторът благодари на участниците за споделените лични преживявания, които може да са полезни за проекта.

Д. Дискусия върху трудовите права

Използвайки информацията от предходната дискусия, модераторът започва дискусия с участниците върху социалните права, като информира и повишава знанието на участниците за основни програми, политики, мерки на национално/регионално ниво за подкрепа на социално-икономическото овластяване на преживелите насилие от интимния партньор.

9. ИНДИВИДУАЛНИ ИНТЕРВЮТА (онлайн или присъствени)

При невъзможност за провеждане на присъствена фокус група, можете да организирате онлайн или присъствени ИНДИВИДУАЛНИ интервюта.

Съблюдавайте следните аспекти:

- » Цели
- » Избор на участници
- » Изявления и въпроси (без „дискусия върху трудовите права“)
- » Правилата на играта (с изключение на тези за груповата динамика)
- » Формуляр за отчет.

Можете отново да се върнете към описаните по-горе секции.

10. Структура на ПЕРСОНАЛНО интервю

МЕТОД	Онлайн или присъствено
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ	От 30 – 45 мин
ЕКИП ОТ КРИЗИСНИЯ ЦЕНТЪР	1 оператор, който провежда интервюто и води записки
МАТЕРИАЛИ	Формуляр за отчет (виж Анекс 2) Присъствен лист (без упоменаване имената на жените)

11. Поетапно изпълнение

1. Подготвителни стъпки

Операторът насрочва времето за интервю, определя време за „разчупване на леда“ и за всеки въпрос по отделно. Въпросите могат да бъдат с различна продължителност, в зависимост от своята сложност.

Предполагаема продължителност (интервю 45 минути):

ИНТЕРВЮ – ФАЗА	ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ
„Разчупване на леда“	10’
Въпрос 1	5’
Въпрос 2	5’
Въпрос 3	5’
Въпрос 4	5’
Въпрос 5	5’
Заключителен въпрос	10’
Обща продължителност	45’

2.Интервю

А. „Разчупване на леда“

При започване на интервюто операторът разяснява:

- » целите на интервюто (по принцип) и в рамките на проекта WEGO!3
- » правилата за неприкосновеността и обработка на данните
- » продължителността на интервюто
- » правилата на играта

В. Процес на интервюиране

- » Операторът представя „твърдението“ и разяснява специфичните цели на интервюто.
- » Операторът започва интервюто, задавайки въпросите един след друг като си води бележки. Ако е необходимо последователността на въпросите може да бъде променяна, както е и позволено връщането към въпроси.

С. Заключителен въпрос

- » Операторът обобщава дискутираните идеи.
- » Операторът уточнява с участника дали обобщението е пълно или пък е необходимо да се добави още нещо кратко.
- » Операторът благодари на участника за споделения личен опит, който може да бъде полезен за проекта.

Заклучение

Наръчникът „Инструменти за анализ на гласа на жените и дискусия върху трудовите права“ е изготвен от екип на Rel.Azioni Positive (Италия) в сътрудничество и с подкрепата на ActionAid и останалите партньори по проекта.

През м. септември 2021г., във всяка партньорска страна ще бъдат избрани 3 кризисни центъра – участници в проведеното по-рано допитване, които ще вземат участие в обучение за провеждане на лаборатории за политики. Едно полудневно обучение ще бъде отделено на представените тук инструменти и ще включи участието на 60 оператора в 4-те страни – участници в проекта.

Фокус групите и дискусииите за трудовите права трябва да се проведат в периода септември – средата на декември 2021г.. Резултатите от тези активности трябва да бъдат включени в отчета, който подлежи на подаване през януари 2022 г.

АНЕКС 1

ФОРМУЛЯР ЗА ОТЧИТАНЕ НА ПРОВЕДЕНА ФОКУС ГРУПА

ВЪПРОСИ	Участник 1	Участник 2	Участник 3	Участник 4	Участник 5
Въпрос 1 (двигатели/мотиватори)					
Въпрос 1 (пречки)					
Въпрос 2					
Въпрос 3					
Въпрос 4					
Въпрос 5 (двигатели)					
Въпрос 5 (пречки)					

Коментари към въпросите (попълва се от модератора).

За всеки въпрос, обобщете общите тенденции и срещнатите трудности; промяна в мненията и всеки друг елемент, който смятате, че е съществен

Въпрос 1

Въпрос 2

Въпрос 3

Общи коментари (попълва се от модератора).

Обобщете общия резултат от фокус групата, съгласието /несъгласието, трудностите, намеси от страна на модератора (при такива)

АНЕКС 2

ФОРМУЛЯР ЗА ОТЧИТАНЕ НА ПЕРСОНАЛНО ИНТЕРВЮ

ВЪПРОС	Участник
Въпрос 1 (двигатели)	
Въпрос 1 (пречки)	
Въпрос 2	
Въпрос 3	
Въпрос 4	
Въпрос 5 (двигатели)	
Въпрос 5 (пречки)	

Общи коментари (попълва се от оператора).
Моля, обобщете общите резултати от интервюто, трудностите, както и всеки друг елемент, който смятате, че е съществен.

Partnership

ActionAid Italia, Italia

Istituto per la Ricerca Sociale (IRS), Italia

Rel.Azioni Positive Società Cooperativa Sociale, Italia

Center for Sustainable Communities Development, Bulgaria

Fondation Agir Contre l'Exclusion (FACE), Francia

Women's Center Of Karditsa (WCK), Grecia

This report, was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (REC 2014-2020). The content of this report, represents only the views of ActionAid International Italia Onlus and the project partners and is their sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.